

EDUSKUNNAN VASTAUS 177/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätuhojen torjunnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi metsätuhojen torjunnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 119/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 15/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

metsätuhojen torjunnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tämän lain tarkoituksena on metsien hyvän terveydentilan ylläpitäminen ja metsätuhojen torjuminen.

Tätä lakia sovelletaan metsässä ilmeneviin metsätuhoihin, terminaali- ja tehdasvarastoihin sekä alueen sijainnista riippumatta puutavaran hakkuupaikkoihin ja välivarastoihin.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan metsäpuissa esiintyvien vaarallisten kasvintuhoojien torjumiseen ja niiden leviämisen estämiseen, mitä kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa (702/2003) säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *metsällä* aluetta, johon sovelletaan metsälakia (1093/1996);

2) *metsätuholla* hyönteisten, muiden selkärangattomien eliöiden, sienten, bakteerien ja virusten metsässä kasvaville puille aiheuttamia sellaisia tauteja ja puiden kasvun tai laadun heikkenemistä, joista aiheutuu taloudellista vahinkoa;

3) *puutavaralla* tyviläpimitaltaan yli 10 senttimetriä olevaa puutavaralajeiksi valmistettua kuorellista raakapuuta puutavaran käyttötarkoituksesta riippumatta;

4) *kaarnoittuneella mäntypuutavaralla* sellaista mäntypuutavaraa, jonka pituudesta vähintään yksi neljäsosa on hilseilemättömän, kovan kaarnan peitossa;

5) *vahingoittuneella puulla* sellaista vaurioitunutta mänty- tai kuusipuuta, josta metsätuhoja aiheuttavat hyönteiset voivat levitä;

6) *taimikkovaiheen puustolla* puustoa, jonka kasvatuskelpoisten puiden keskipituus on enintään 1,3 metriä, kun puun pituus määritetään syntypisteestä tai maanpinnan tasosta latvan huippuun, sekä puustoa, jonka puut on istutettu tai kylvetty kuluvana vuonna;

7) *tyviläpimitalla* kuoren päältä kohtisuorassa puun pituusakselia vasten tyvestä tai pysty-puun juurenniskasta mitattua läpimittaa;

8) *biologisella kasvinsuojeluaineella* luonnosta eristetyistä organismeista tuotettua valmistetta, jota käytetään kasvien tai kasvustojen käsittelyyn kasvitautien, tuhoeläinten tai rikkas-kasvien torjumiseksi tai kasvunsäätteenä;

9) *metsiköllä* kasvupaikaltaan ja puustoltaan pääsääntöisesti yhtenäistä metsän osaa;

10) *välivarastolla* paikkaa, johon puun korjuun yhteydessä tilapäisesti varastoidaan puutavaraa kaukokuljetusta varten;

11) *terminaalivarastolla* kaukokuljetusreitin varrella olevaa pysyväisluonteista paikkaa, jolle varastoidaan puutavaraa;

12) *tehdasvarastolla* tuotantolaitoksen yhteydessä kaukokuljetusvaiheen lopussa olevaa paikkaa, jolle varastoidaan puutavaraa;

13) *ammattimaisella toiminnanharjoittajalla* puutavaran omistajaa tai hakkuuoikeuden haltijaa, joka harjoittaa puutavaran korjuuta ja joka ammattimaisesti hankkii puutavaraa tai hakkuuoikeuksia jalostusta tai välittämistä varten, ei kuitenkaan sellaista yhteismetsän osakaskuntaa ja yhteisalueissa (758/1989) tarkoitettua yhteisen alueen osakaskuntaa, jonka osuuksista vähintään puolet on luonnollisten henkilöiden omistuksessa.

3 §

Puutavaran poistaminen hakkuupaikalta ja välivarastosta

Metsätuhoja aiheuttavien hyönteisten esiintymisen ja lämpösumman perusteella maa jaetaan A-, B- ja C-alueeseen.

Puutavaran omistajan on huolehdittava, että:

1) edellisen vuoden syyskuun 1 päivän ja kuluvan vuoden toukokuun 31 päivän välisenä aikana kaadettu kuusipuutavara kuljetetaan pois hakkuupaikalta ja välivarastosta A-alueella viimeistään 15 päivänä heinäkuuta, B-alueella viimeistään 24 päivänä heinäkuuta ja C-alueella viimeistään 15 päivänä elokuuta;

2) edellisen vuoden syyskuun 1 päivän ja kuluvan vuoden toukokuun 31 päivän välisenä aikana kaadettu kaarnoittunut mäntypuutavara kuljetetaan pois hakkuupaikalta ja välivarastosta A- ja B-alueella viimeistään 1 päivänä heinäkuuta ja C-alueella viimeistään 15 päivänä heinäkuuta; ja

3) kuluvan vuoden kesäkuun 1 päivän ja elokuun 31 päivän välisenä aikana kaadettu kuusipuutavara kuljetetaan pois hakkuupaikalta tai välivarastosta A-alueella 30 päivän kuluessa hakkuuhetkestä.

Mitä 2 momentin 2 kohdassa säädetään, ei sovelleta hakkuupaikalla tai välivarastossa sijaitsevaan yksittäiseen puutavara- tai energiapuu-pinoon, joka on mäntyä ja jonka tilavuus on enintään 20 kiintokuutiometriä. Pino katsotaan yksittäiseksi, jos se sijaitsee vähintään 20 metrin päässä muista vastaavista pinoista.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta puutavarapinoon, jonka tilavuudesta enintään puolet on tyviläpimitaltaan yli 10 senttimetriä olevaa mänty- tai kuusipuutavaraa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään A-, B- ja C-alueista.

4 §

Vaihtoehdot puutavaran poistamiselle

Jos puutavaran omistaja ei poista puutavaraa siten kuin 3 §:n 2 momentissa säädetään, hänen on:

- 1) peitettävä puutavara;
- 2) kastettava puutavaraa;
- 3) kuljetettava puutavarapinon pintaosa pois;
- 4) kuorittava puutavara;
- 5) käsiteltävä puutavara tuhohyönteisten iskeytymistä vastaan tarkoitettulla hyväksytyllä kasvinsuojeluaineella;

6) sijoitettava mäntypuutavara riittävän etäälle saman puulajin metsiköstä;

7) peitettävä mäntypuutavarapinon pintakerros lehtipuukerroksella;

8) peitettävä kuusipuutavarapinon pintakerros lehtipuukerroksella tai mäntypuulla, jonka tyviläpimitta on alle 10 senttimetriä ja joka ei ole kaarnoittunut; tai

9) muulla tavoin huolehdittava siitä, ettei puutavarasta pääse merkittävästi leviämään metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

5 §

Männyn ja kuusen rungonosien ja kantojen poistaminen metsiköstä ja välivarastosta

Jos metsikössä on hehtaaria kohden enemmän kuin 10 kiintokuutiometriä 3 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuna aikana suoritetuista hakkuista jääneitä kuusen rungonosia, joiden tyviläpimitta on yli 10 senttimetriä, omistajan on huolehdittava siitä, että 10 kiintokuutiometriä ylittävä osa kuljetetaan pois hakkuupaikalta ja välivarastosta 3 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetyissä määrärajoissa.

Jos metsikössä on hehtaaria kohden enemmän kuin 20 kiintokuutiometriä 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna aikana suoritetuista hakkuista jääneitä kaarnoittuneita männyn rungonosia, joiden tyviläpimitta on yli 10 senttimetriä, omistajan on huolehdittava siitä, että 20 kiintokuutiometriä ylittävä osa kuljetetaan pois hakkuupaikalta ja välivarastosta 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyssä määräjasssa.

Jos puutavaran omistaja ei kuljeta rungonosia pois siten kuin 1 ja 2 momentissa säädetään, hänen on toimittava siten kuin 4 §:ssä säädetään.

Jos hakkuupaikalla tai välivarastossa on varastoitu enemmän kuin 10 kiintokuutiometriä männyn tai kuusen kantoja, ne on kuljetettava pois:

1) kahden vuoden kuluessa nostosta, jos nosto on tehty ennen elokuun 1 päivää;

2) kahden vuoden ja kuuden kuukauden kuluessa nostosta, jos nosto on tehty elokuussa tai sen jälkeen.

6 §

Vahingoittuneiden puiden poistaminen metsiköstä ja välivarastosta

Jos taimikkovaiheen ohittaneessa metsikössä on hehtaaria kohden enemmän kuin 10 kiintokuutiometriä vahingoittuneita kuusipuita, joiden tyviläpimitta on yli 10 senttimetriä, puiden omistaja on velvollinen poistamaan metsiköstä ja välivarastosta 10 kiintokuutiometriä ylittävän osan vahingoittuneista puista viimeistään 3 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa säädettyihin määräaikoihin mennessä.

Jos taimikkovaiheen ohittaneessa metsikössä on hehtaaria kohden enemmän kuin 20 kiintokuutiometriä vahingoittuneita kaarnoittuneita mäntypuita, joiden tyviläpimitta on yli 10 senttimetriä, puiden omistaja on velvollinen poistamaan metsiköstä ja välivarastosta 20 kiintokuutiometriä ylittävän osan vahingoittuneista puista viimeistään 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädettyyn määräaikaan mennessä.

Alle hehtaarin kokoisissa metsiköissä sovelletaan 1 ja 2 momentissa säädettyjä kiintokuutiometrirajoja riippumatta metsikön pinta-alasta.

Jos maanomistaja on luovuttanut metsikköä koskevan hakkuuoikeuden, vahingoittuneiden puiden poistamisesta on etukäteen ilmoitettava hakkuuoikeuden haltijalle.

Jos puiden omistaja ei kuljeta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vahingoittuneita puita pois metsiköstä ja välivarastosta, hänen on toimitettava siten kuin 4 §:ssä säädetään.

Poiketen siitä, mitä 1—3 momentissa säädetään, maanomistaja voi metsälain 10 §:ssä tarkoitetulla erityisen tärkeällä elinympäristöllä ja metsälain soveltamisalaan kuuluvalla Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella, jolla lahopuun lisääminen voi olla tarkoituksenmukaista, jättää alueelle vahingoittuneita puita enemmän kuin mainittujen lainkohtien mukaan on sallittu. Maanomistajan tulee ilmoittaa vahingoittuneiden puiden poistamatta jättämisestä Suomen

metsäkeskukselle. Suomen metsäkeskuksen on seurattava elinympäristöjä ja alueita, joille vahingoittuneita puita jätetään, niiden lahoppumääriä sekä alueelta mahdollisesti leviäviä metsätuhoja.

7 §

Ylivoimainen este, erityisen poikkeukselliset olosuhteet ja kohtuuton taloudellinen tilanne

Maanomistajalla ja puutavaran omistajalla ei ole 3—6 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia, jos niiden toteuttaminen ei ole mahdollista ylivoimaisen esteen vuoksi. Maanomistajalla ja puutavaran omistajalla ei ole myöskään puutavaran, rungonosien, kantojen ja vahingoittuneiden puiden poistamista koskevaa velvollisuutta, jos erityisen poikkeukselliset olosuhteet estävät puutavaran korjuun ja kuljetuksen järjestämisen.

Maanomistajalla ei ole 4 ja 6 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta, jos vaihtoehtoisten toimenpiteiden suorittamista tai vahingoittuneiden puiden poistamista voidaan pitää taloudellisesti kohtuuttomana.

8 §

Puutavaran varastointi terminaali- ja tehdasvarastossa

Varastoitaessa mänty- tai kuusipuutavaraa terminaali- ja tehdasvarastossa tai tehdasvarastossa puutavaran omistaja on velvollinen ryhtymään edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin ja puutavaravaraston materiaalikierron hallintaan perustuviin kohtuullisiin toimenpiteisiin estääkseen metsätuhoja aiheuttavien hyönteisten merkitävä leviäminen varastoidusta puutavarasta.

9 §

Laajojen metsätuhojen torjunta

Jos metsässä esiintyy poikkeuksellisen paljon metsätuhoja tai vaara laajan metsätuhon leviämiseen tai syntymiseen on olemassa, maa- ja

metsätalousministeriö voi metsätuhon leviämisen tai syntymisen estämiseksi määrätä vaara-alueen maanomistajat poistamaan metsästä tarpeellisen määrän puita tai ryhtymään muihin välttämättömiin toimiin. Ministeriö voi samalla määrätä puiden poistamisen ajankohdasta sekä poistettavien puiden käsittelystä. Ministeriö voi myös määrätä Suomen metsäkeskuksen ryhtymään nopeita toimia vaativaan torjuntaan. Etusijalle on asetettava biologiset ja mekaaniset torjuntakeinot. Suomen metsäkeskus voi ryhtyä biologisiin ja mekaanisiin torjuntatoimiin myös alueen maanomistajia kuulematta, jos kuulemisesta ei voida suorittaa ilman kohtuutonta viivästystä.

Suomen metsäkeskuksen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettun vaaran ilmetessä ministeriölle esitys, jonka tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) tuho- tai vaara-alue;
- 2) alueen kullakin tilalla metsätuhon leviämisen tai syntymisen ehkäisemiseksi tarvittavat toimenpiteet ja niiden suorittamisajankohta sekä niiden maanomistajien yhteystiedot, joiden tiloilla toimenpiteitä esitetään suoritettaviksi;
- 3) arvio toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista ja siitä, miltä osin kustannukset tulisivat valtion korvattaviksi; sekä
- 4) jos biologisia tai mekaanisia torjuntakeinoja ei voida käyttää, perustelut sille.

Suomen metsäkeskuksen on kuultava 2 momentissa tarkoitettua esityksestä maanomistajia. Maanomistajan on annettava selityksensä 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun hän on saanut Suomen metsäkeskuksen esityksen tiedoksi. Esitys annetaan maanomistajalle tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti. Suomen metsäkeskuksen on lähetettävä maa- ja metsätalousministeriölle kuulemisesta koskevat asiakirjat ja sitä koskevat huomautuksensa samanaikaisesti esityksen kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö voi antaa päätöksen tiedoksiannon Suomen metsäkeskuksen tehtäväksi.

10 §

Korvaukset laajojen metsätuhojen torjunnasta aiheutuneista kustannuksista ja vahingoista

Edellä 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisesta aiheutuneet kustannukset ja taimikkovaiheen ohittaneen puuston kasvunmenetys korvataan maanomistajalle tai maanvuokraoikeuden, testamenttiin perustuvan käyttöoikeuden, lesken hallintaoikeuden, eläkeoikeuden tai muun vastaavan oikeuden tai hakkuuoikeuden haltijalle valtion varoista siltä osin kuin ne ylittävät säännöllisestä metsänhoidosta tai tavanomaisesta puutavaran korjuusta aiheutuvat kustannukset. Torjuntatoimien takia tuhoutuneesta taimikkovaiheen puustosta korvataan uudistamiskulut. Korvausta ei kuitenkaan makseta tai sen määrää alennetaan, jos korvaukseen oikeutettu on tahallaan tai huolimattomuudesta jättänyt noudattamatta tätä lakia taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai viranomaisen päätöksiä taikka korvaukseen oikeutettu on laiminlyönyt hänelle määrättyjen toimenpiteiden suorittamisen ja ne on jouduttu teettämään 24 §:n mukaisesti. Korvauksesta päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Korvausta on haettava maa- ja metsätalousministeriölle osoitetulla hakemuksella, joka on jätettävä Suomen metsäkeskukselle 90 päivän kuluessa siitä, kun päätöksessä edellytetyt toimenpiteet on suoritettu loppuun. Hakemuksessa on oltava riittävä selvitys kustannuksista ja vahingoista. Suomen metsäkeskuksen tulee toimittaa hakemusasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle korvauksen suuruutta ja myöntämisen edellytyksiä koskevalla lausunnolla täydennettynä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske valtiota maanomistajana.

11 §

Biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskeva erityissäännös

Jos maa- ja metsätalousministeriö ei 9 §:n nojalla määrää toimenpiteitä suoritettaviksi, se voi,

sen estämättä, mitä kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 20 §:ssä säädetään, oikeuttaa maanomistajan tai maanomistajat kustannuksellaan toteuttamaan biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevityksen ministeriön hyväksymällä tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen edellytyksenä on, että:

1) torjunnan suorittamatta jättämisestä aiheutuu vaara huomattavista kasvutappioista tai muista huomattavista taloudellisista menetyksistä;

2) maanomistaja tai maanomistajat sitoutuvat vastaamaan torjunnasta aiheutuvista kustannuksista;

3) toimenpiteet ovat muutoin metsien hoitoa ja käyttöä sekä kasvinsuojeluaineita ja niiden lentolevitystä koskevan lainsäädännön mukaisia; ja

4) metsätuhoja ei voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella estää.

Maa- ja metsätalousministeriö tekee 1 momentissa tarkoitetun päätöksen Suomen metsäkeskuksen esityksestä. Suomen metsäkeskus tekee esityksensä maanomistajan tai maanomistajien hakemuksen perusteella.

Suomen metsäkeskuksen esityksen tulee sisältää 2 momentin mukaisten, päätöksen edellytyksenä olevien tietojen lisäksi seuraavat tiedot:

1) tuho- tai vaara-alue;

2) alueen kullakin tilalla metsätuhon leviämisen tai syntymisen ehkäisemiseksi tarvittavat toimenpiteet ja niiden suorittamisajankohta sekä niiden maanomistajien yhteystiedot, joiden tiloilla toimenpiteitä esitetään suoritettaviksi;

3) arvio toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista.

Suomen metsäkeskuksen esityksen ja maanomistajan hakemuksen sisällöstä voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 §

Metsätuhojen seuranta

Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä on Suomen metsäkeskuksen avustuksella seurata ja en-

nakoida metsätuhoja aiheuttavien kasvitautien ja tuhoeläinten esiintymistä ja leviämistä sekä tutkia tuhojen syy- ja seuraussuhteita sekä tuhojen taloudellista merkitystä.

Jos seurannan yhteydessä ilmenee sellaista, mikä edellyttäisi ryhtymistä 9 §:n mukaisiin toimenpiteisiin, Metsäntutkimuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava asiasta Suomen metsäkeskukselle.

Jos seurannan tai muun toiminnan yhteydessä löydetään kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja vaarallisia kasvintuhoojia, Metsäntutkimuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Metsäntutkimuslaitoksen on vuosittain toimittava maa- ja metsätalousministeriölle selvitys seurannan tuloksista.

13 §

Valvonta

Tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Suomen metsäkeskus.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Suomen metsäkeskukselle tämän lain nojalla kuuluvien tehtävien suorittamisesta.

14 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Puutavaran poistamista hakkuupaikalta ja välivarastosta on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että toiminnanharjoittajan toiminta ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia, ja ne on metsätuhojen syntymisen riski huomioon ottaen

asianmukaisella tavalla kohdistettava puutavaran poistamisen ja välivarastoinnin vaiheisiin.

Vahingoittuneiden puiden, rungonosien ja varastoitujen kantojen poistamista on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisestä.

15 §

Tarkastusoikeus

Suomen metsäkeskuksella on oikeus suorittaa ennakolta ilmoittamatta tarkastuksia metsissä, hakkuupaikoilla, väli-, terminaali- ja tehdasvarastoissa ja muilla pysyvillä puun jalostus- ja varastointipaikoilla. Suomen metsäkeskuksella on lisäksi oikeus tarkastaa puutavaran varastokirjanpitoa. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Suomen metsäkeskuksen pyynnöstä tarkastettavan ja valvottavan tulee antaa tarkastuksen asianmukaiseksi suorittamiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

16 §

Tiedonsaantioikeus

Suomen metsäkeskuksella on oikeus saada maksutta tarkastettavalta ja valvottavalta tässä laissa tarkoitettua tarkastusta ja valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

17 §

Suomen metsäkeskuksen valvontasuunnitelma

Tässä laissa tarkoitetun valvonnan järjestämistä varten Suomen metsäkeskuksen tulee laatia ja maa- ja metsätalousministeriön hyväksyä metsätuhojen torjunnan valvontasuunnitelma (*Suomen metsäkeskuksen valvontasuunnitelma*) siten, että valvonta on vaikuttavaa, kustannustehokasta ja metsätuhoja ennalta ehkäisevää.

Valvontasuunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- 1) riskien arviointi;
- 2) tarkastusten sisällön määrittely;
- 3) valvontakohteiden tarkastustiheys;
- 4) valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain.

Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelman sisällöstä, valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista, valvontakohteitten tarkastustiheydestä, näytteenotosta, raportoinnista ja valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Omavalvontavelvollisuus

Ammattimaisen toiminnanharjoittajan on tunnettava tässä laissa säädetyt puutavaran, vahingoittuneen puun, männyn ja kuusen rungonosien ja kantojen poistamiseen sekä puutavaran varastointiin liittyvät velvollisuudet ja valvottava 3 §:ssä tarkoitettujen puutavaran poiskuljettamisen määräaikojen noudattamista, 4 §:ssä tarkoitettujen vaihtoehtoisten toimenpiteiden toteuttamista, 5 §:ssä tarkoitettujen männyn ja kuusen rungonosien ja kantojen poistamista ja 8 §:ssä tarkoitettua puutavaran varastointia (*omavalvonta*).

Ammattimaisen toiminnanharjoittajan on nimettävä omavalvonnan vastuuhenkilö, joka huolehtii omavalvonnan toteuttamisesta.

19 §

Ammattimaisen toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuus

Ammattimaisen toiminnanharjoittajan on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä Suomen metsäkeskukselle 7 §:ssä tarkoitetuista tilanteista ja olosuhteista, joiden vuoksi 3—6 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien noudattaminen voi estyä (*omavalvontailmoitus*).

Ammattimaisen toiminnanharjoittajan oma-valvontailmoitukseen otettavien tietojen tarkemmasta sisällöstä säädetään tarvittaessa tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Vahingonkorvausvastuu

Jos puutavaran omistaja tai maanomistaja laininlyö 3—6 §:ssä säädetyin taikka 9 §:n nojalla annettuun päätökseen perustuvan velvollisuuden ja tämän seurauksena toisen maanomistajan metsikön puustoa kuolee yli 20 kiintokuutiometriä hehtaaria kohden tai puuston kasvu vähenee yli 10 kiintokuutiometriä hehtaaria kohden enintään viiden vuoden aikana, puutavaran omistaja tai maanomistaja on velvollinen korvaamaan kokonaisuudessaan näin syntyneen vahingon.

Jos maanomistaja jättää 6 §:n 6 momentin mukaisesti metsälain 10 §:ssä tarkoitettulle erityisen tärkeälle elinympäristölle tai metsälain soveltamisalaan kuuluvalla Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella vahingoittuneita puita enemmän kuin 6 §:n 1—3 momentin mukaan on sallittu, maanomistaja on velvollinen korvaamaan toisen metsään levinneestä metsätuhosta aiheutuneen vahingon.

Varastoidun puutavaran omistaja on velvollinen korvaamaan terminaali- tai tehdasvarastosta toisen metsään levinneestä metsätuhosta aiheutuneen vahingon.

Vahingon korvaamisesta säädetään muutoin vahingonkorvauslaissa (412/1974).

21 §

Valtion vahingonkorvausvastuu

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 10 §:n mukaiselta luonnonsuojelualueelta, 23 §:n mukaisesti rauhoitetun luonnonmuistomerkin alueelta, 25 §:n mukaisesti määräaikaaisesti suojellulta alueelta, 29 §:n mukaiselta alueelta, josta on tehty päätös 30 §:n mukaisesti, 47 §:n mukaiselta uhanalaisen lajin esiintymispaikalta, 55 §:n mukaisesti toimenpidekieltoon asetetulta alueelta, valtiolle luonnonsuojelutarkoitukseen hankit-

ta alueelta ja muulta valtion omistamalta alueelta, jota hoidetaan Metsähallituksen tai valtion maata hallinnoivan viranomaisen suojelupäätöksen mukaisesti, todennäköisesti levinneiden metsätuhojen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista siten kuin jäljempänä säädetään. Syy-yhteyden todennäköisyyttä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota muun ohella vahingon laatuun ja vahingon mahdollisiin muihin syihin.

Korvaus voidaan evätä tai sitä voidaan alen-
taa, jos vahingonkärsijä on myötävaikuttanut korvaushakemuksessa tarkoitettun vahingon laajenemiseen taikka ilman hyväksyttävää perustetta kieltänyt sellaisten toimenpiteiden suorittamisen, joilla olisi voitu estää vahingon laajeneminen.

Maanomistajan on haettava 1 momentissa tarkoitettua korvausta ympäristöministeriölle osoitetulla hakemuksella, joka on jätettävä vahinkoalueen toimivaltaiselle Suomen metsäkeskuksen alueyksikölle. Suomen metsäkeskuksen alueyksikön on toimitettava hakemusasiakirjat ympäristöministeriölle korvauksen suuruutta ja myöntämisen edellytyksiä koskevalla lausunnolla täydennettynä.

Vahingon korvaamisesta säädetään muutoin vahingonkorvauslaissa.

22 §

Valtion varoista maksettavan korvauksen suuruus

Valtion varoista 21 §:n nojalla maksettava korvaus kattaa metsätuhon kohteena olevan puuston metsätaloudellisen arvon. Taimikkovaiheen ohittaneen puuston kasvunmenetys korvataan maanomistajalle siltä osin kuin vahinko ylittää säännöllisestä metsänhoidosta tai tavanomaisesta puutavaran korjuusta aiheutuneet kustannukset. Tuhoutuneesta taimikkovaiheen puustosta korvataan uudistamiskulut.

Jos vahinko korvataan, maksetaan korvaus myös korvauksen hakijan maksamista vahingon selvittämisen kannalta tarpeellisista ja kohtuullisista vahingon arviointikuluista.

Korvauksen määrää laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon vakuutuksen perusteella vahinkotapahtumasta saatava korvaus.

23 §

Hakkuuta koskeva erityissäännös

Edellä 9 §:n nojalla annetun päätöksen mukainen hakkuu saadaan toteuttaa metsälain 5, 5 a ja 5 b §:stä sekä niiden nojalla annetuista säännöksistä poiketen. Metsälain mukaisesta velvollisuudesta uuden puuston aikaansaamiseksi on kuitenkin huolehdittava.

Suomen metsäkeskus voi metsäntutkimukseen liittyvistä painavista syistä hyväksyä valtion maalla toteutettavan tutkimusjärjestelyn, jossa poiketaan 3, 5 tai 6 §:ssä säädetystä.

24 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Jos joku laiminlyö 3—6 §:ssä säädetyn tai 9 §:n nojalla annettuun päätökseen perustuvan velvollisuutensa, Suomen metsäkeskus voi päätöksellään velvoittaa hänet suorittamaan tarvittavat toimenpiteet. Maaseutuvirasto voi Suomen metsäkeskuksen esityksestä asettaa Suomen metsäkeskuksen päätöksen tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että toimenpiteet tehdään laiminlyöjän kustannuksella. Toimenpiteiden teettämiskustannusten takaisinperinnästä valtiolle vastaa Suomen metsäkeskuksen esityksestä Maaseutuvirasto.

Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

25 §

Metsätuhojen torjunnasta annetun lain säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta laiminlyö 3—6 tai 18 §:ssä säädetyn tai 9 §:n nojalla annettuun päätökseen perustuvan velvollisuuden, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, met-

sätuhojen torjunnasta annetun lain säännösten rikkomisesta sakkoon.

26 §

Valtion saamisen perintä

Tässä laissa tarkoitettu valtion saaminen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Jos valtion saamista tai sen osaa ei makseta määräajassa takaisin, maksettavalle pääomalle peritään korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitettua korkokannan mukaista viivästyskorkoa kunkin erän erääntymisestä lukien.

Tässä laissa tarkoitettua saamisen perii Maaseutuvirasto.

27 §

Muutoksenhaku

Suomen metsäkeskuksen 24 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä pääosa kyseessä olevasta alueesta sijaitsee. Muutoksen hakemisesta säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Jos Suomen metsäkeskuksen määraamien toimenpiteiden suorittamista ei voida lykätä, Suomen metsäkeskus voi määrätä, että valituksenalaista päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Maa- ja metsätalousministeriön 9 §:n 1 momentin nojalla tekemässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava

muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, Suomen metsäkeskuksella on oikeus valittaa Maaseutuviraston ja hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Maaseutuviraston päätös poikkeaa Suomen metsäkeskuksen esityksestä tai jos hallinto-oikeus on muuttanut Suomen metsäkeskuksen taikka Maaseutuviraston päätöstä tai kumonnut sen.

28 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 10 § tulee voimaan kuitenkin vasta valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annettu laki (263/1991). Kumottavan lain 7 §:ää sovelletaan, kunnes tämän lain 10 § tulee voimaan.

Lain 8 §:ää sovelletaan varastointipaikkaan, jonne varastointi on aloitettu ennen 1 päivää heinäkuuta 1991 vain, jos varastointi luonteeltaan tai laajuudeltaan olennaisesti muuttuu tämän lain tultua voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa suoritetuista hakkuista jääneisiin rungonosiin, kaadettuun mänty- ja kuusipuutavaraan, vahingoittuneisiin puihin ja nostettuihin kantoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa syntyneiden muiden kuin valtion varoista korvattavien vahinkojen korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 8 §:n 1 momentin 4 kohta ja 2 momentin 5 kohta seuraavasti:

8 §

Metsäkeskuksen tehtävät

Keskusyksikön tehtäviä ovat:

4) metsälaissa (1093/1996), metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä, Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetussa laissa (419/2011), riistavahinkolaissa (105/2009), metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (/), metsänhoitoyhdistyksistä annetussa laissa (534/1998), metsänviljelyaineiston kaupasta annetussa laissa (241/2002), yhteismetsälaissa (109/2003), yhteisalueissa (758/1989) ja varainsiirtoverolaissa (931/1996) metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille annettujen tehtävien hoitamisen ohjaaminen ja valvonta sekä kumottujen maatilalain (188/1977), luontaiselinkeinolain (610/1984) ja porotalouslain (161/1990) mukaisten valtion saatavien turvaaminen

puun myyntien yhteydessä mainittujen lakien nojalla muodostetuilta tiloilta;

Alueyksikön tehtäviä ovat:

5) metsälaissa, metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä, Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetussa laissa, riistavahinkolaissa, metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa, metsänhoitoyhdistyksistä annetussa laissa, metsänviljelyaineiston kaupasta annetussa laissa, yhteismetsälaissa, yhteisalueissa ja varainsiirtoverolaissa metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille annetut tehtävät sekä kumottujen maatilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain mukaisten valtion saatavien turvaamiseen liittyvät tehtävät puun myyntien yhteydessä mainittujen lakien nojalla muodostetuilta tiloilta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 20 § seuraavasti:

20 §

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys

Kasvinsuojeluaineen levitys ilma-aluksesta on kielletty.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voi:

1) Elintarviketurvallisuusvirasto päättää kasvintuhoojan torjumisesta kasvinsuojeluaineen lentolevitystä käyttäen samalla, kun se päättää toimenpiteistä kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi siten kuin kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa (702/2003) säädetään, jos kasvintuhoojasta aiheutuu välitön uhka kasvinterveydelle eikä kasvintuhoojaa voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella torjua tai sen leviämistä estää;

2) maa- ja metsätalousministeriö päättää Suomen metsäkeskuksen alueyksikön esityksestä kasvinsuojeluaineen lentolevityksestä metsässä kasvaviin puihin kohdistuvien laajojen metsätuhojen torjumiseksi samalla, kun se päättää toimenpiteistä metsätuhon leviämisen tai syntyminen estämiseksi siten kuin metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (/) säädetään, jos metsätuhoja ei voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella estää.

Lentolevitystä koskevassa päätöksessä on oltava tiedot lentolevitysalueesta, torjuntatoimenpiteistä ja niiden suorittamisajankohdasta sekä torjunnassa käytettävästä kasvinsuojeluaineesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2013